

A Kúria a dr.Vukovics István ügyvéd által képviselt I.r., II.r., III.r. és IV.r. felpereseknek a dr.Ozsváth Ferenc ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Somogy Megyei Bíróságnál 24.P.20.894/2010. szám alatt folyamatban volt és másodfokon a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.457/2010/3. számú ítéletével befejezett perében az alperes részéről 16. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az I.r. felperesnek 20.000 (Húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 51.000 (Ötvenegyezer) forint felülvizsgálati illetéket.

I n d o k o l á s

Az I.r. és II.r. felperes gyermeke, a III.r. felperes testvére, a IV.r. felperes zenésztársa, néhai S.F. 2006. október 23. napján közlekedési balesetben gépkocsi utasaként életét vesztette. Az alperes a balesetet okozó gépkocsi felelősségbiztosítója. A személygépkocsi vezetőjének bűnösségét halált okozó ittas járművezetés büntette miatt a bíróság jogerős ítéletével megállapította.

Az I.r. felperes a két gyermekével - S.F-el és a III.r. felperessel - hosszabb ideje a H. nevű zenekarban zenélt, a nyári időszakban a Balaton körüli vendéglátó helyeken, év közben pedig alkalmanként esküvőkön és egyéb rendezvényeken. 2006. május 21-én a B. Betéti Társasággal kötöttek szerződést és vállalták, hogy 2006. június 9. napjától augusztus 28. napjáig, minden nap zenei szolgáltatást nyújtanak a Kertvendéglőben, személyenként 4.000 forint napi díjért.

2006. október 8. napján a IV.r. felperessel kibővült zenekar P.B.R.-el kötött szerződést a 2011. január 1-től december 31-ig terjedő időszakra heti három alkalommal a Presszó és Rendezvényteremben végzendő zenei szolgáltatásra. Néhai S.F. halálát követően P.B.R. a szerződést felmondta.

Jogerős részítélet az I.r., II.r. és III.r. felperesek balesettel összefüggő vagyoni és nem vagyoni kárainak megtérítésére kötelezte

az alperest. A számukra elmaradt jövedelem címén megítélt kártérítésre vonatkozó részében és az I.r. felperes által követelt jövedelemveszteséget pótló kártérítési járadékot elutasító részében - az elsőfokú perköltségre, a kereseti illetékre és az állam által előlegezett költség viselésére is kiterjedően - az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban hozott ítéletével az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I.r. felperesnek 2.191.200 forintot és ennek késedelmi kamatát, a III.r. felperesnek 638.695 forintot és ennek késedelmi kamatát, a IV.r. felperesnek 956.160 forintot és ennek késedelmi kamatát, valamint az I.r. felperesnek 2011. január 1-jétől minden év augusztus 30. napjáig évi 212.480 forint járadékot. Rendelkezett az elsőfokú perköltség, a kereseti illeték és az állam által előlegezett költség viseléséről. Az ítélet indokolásában megállapította, hogy a zenekar a P.B.R-el kötött szerződés alapján 2007-ben 1.942.200 forint díjazásban részesült volna, amely munkában az I.r. felperes is képes lett volna rendszeresen részt venni, mert az egészségi állapota azt nem akadályozta. Ettől azért estek el, mert a megbízó számára néhai S.F. személye volt fontos, aki nélkül a zenekart foglalkoztatni nem kívánta, illetve a gyermeke halála óta az elhúzódó gyászreakcióra is figyelemmel az I.r. és a III.r. felperes nem is volt képes a zenekari munkát folytatni. Megállapította, hogy a balesettel okozati összefüggésben estek el a zenekar tagjai 2007-ben a megalapozottan várt jövedelemtől. Az I.r. és III.r. felperes vonatkozásában megállapította, hogy 2006-ban a nyári időszakban a háromtagú zenekar 2006. június 9-től augusztus 28-ig zenei szolgáltatást nyújtott a B. Betéti Társasággal kötött szerződés alapján. Személyenként napi 4.000 forint díjazásban részesültek, és bár a jövedelem után az adóbevallási és fizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget, azonban a jövedelemszerzésre alkalmas tevékenység folytatását bizonyítottanak látta. Az I.r. felperes a fia halála után e tevékenységet folytatni nem tudta, ezért elesett ettől a jövedelemtől, ami nála a kármegosztás 80-20%-os arányára is figyelemmel évi 212.480 forint jövedelem kiesést jelent.

Az I.r. és a IV.r. felperes, valamint az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság kijavított ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét az I.r., III.r. és IV.r. felperesek részére elmaradt jövedelem címén megítélt egyösszegű kártérítésre vonatkozó fellebbezett részében megváltoztatta és a felperesek keresetét teljes egészében elutasította, míg az I.r. felperes részére megítélt jövedelemveszteséget pótló kártérítési járadékra vonatkozó fellebbezett részében helybenhagyta. Megállapította, hogy a megismételt eljárásban kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a bizonyítékok alapján az I.r., III.r. és IV.r.

felperesek a bizonyítási kötelezettségüknek eleget téve az elmaradt vagyoni előnyben megnyilvánuló károkat és annak mértékét sikerrel bizonyították-e. A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú eljárásban beszerzett bizonyítékok nem alkalmasak annak megállapítására, hogy a közlekedési baleset elmaradása esetén az I.r., III.r. és IV.r. felperesek a 2006. október 8. napján kelt szerződésben kikötött jövedelemhez ténylegesen hozzájutottak volna és részletes indokát adta, hogy az egyes bizonyítékok miért nem támasztják alá az elmaradt bevételt, mellőzve az elsőfokú ítélet ezzel ellentétes ténymegállapításait.

Alaptalannak találta az I.r. felperes részére megítélt jövedelemveszteséget pótló kártérítési járadékra vonatkozó rendelkezést támadó fellebbezéseket. Megállapította, hogy az I.r. felperes a fia halálát követő időszakban a zenei-szórakoztató tevékenységét pszichés tünetei miatt nem tudta folytatni, ezt követően pedig - elsősorban életkorára figyelemmel - egy más zenekarba való beilleszkedés olyan nehézséget jelentett volna számára, amelynek leküzdése tőle már nem volt elvárható. Az nem volt vitás, hogy a zenekar tagjai a zenélésből származó jövedelmet nem vallották be, adófizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget, ennek elmulasztása azonban a tanúvallomásokkal is igazolt jövedelemszerző tevékenység folytatása mellett önmagában nem teszi megalapozatlanná a kártérítési követelést, legfeljebb megnehezíti a kár mértékének bizonyítását. A járadékalapnál helyesen értékelte az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat, annak felemelésére nem volt indok.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és az I.r. felperes részére megállapított járadék tekintetében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk. 355. §-ának (4) bekezdését, a Ptk. 356. §-ának (1) és (2) bekezdését, a Ptk. 357. §-ának (1) bekezdését, az Szja. törvény 1. §-ának (3) bekezdését, a Pp. 164. §-ának (1) bekezdését, a Pp. 206. §-ának (1) bekezdését és a Pp. 221. §-ának (1) bekezdését. Hivatkozott arra, hogy a magánszemélyek minden jövedelme adóköteles, ez alól kivételt csak törvény tehet. Okszerűtlenül jutott a jogerős ítélet arra a következtetésre, hogy a B. Betéti Társasággal kötött szerződés igazolja az I.r. felperes 2006-ban elért 320.000 forintos jövedelmét, illetve, hogy 2008-tól folyamatosan elesett ettől az összegtől. Ez a szerződés csak a „második fellebbezési eljárásban” annak ismeretében került elő, hogy az elsőfokú bíróság ilyen megállapodás hiányában nem fogadta el bizonyítottanak az I.r. felperes jövedelemveszteségét. Az I.r. felperes a balesetet megelőző jövedelmének az összegét és a jövedelemveszteségének mértékét nem tudta megfelelően bizonyítani, így a keresetveszteség iránti követelését el kellett volna utasítani. A jövedelem igazolására adóbevallás szolgál, azt nem lehet tanúvallomások alapján megítélni. A másodfokú bíróság megsértette a Pp. 221. §-ának (1) bekezdését is, mert nem indokolta

meg, hogy az I.r. felperes pszichés tünetei milyen mértékű munkaképesség-csökkenést eredményeztek és milyen időszakra, az I.r. felperes életkora miatti munkavállalási nehézsége pedig nincs okozati összefüggésben a balesettel.

Az I.r. felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban fenntartását kérte.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a kérelemben megjelölt okok miatt jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálattal nem volt támadott a jogerős ítéletnek az I.r., III.r. és IV.r. felpereseknek az elmaradt jövedelem címén megítélt egyösszegű kártérítési keresetet elutasító része, támadott az I.r. felperes javára jogerősen megítélt jövedelemvesztéséget pótló kártérítési járadék volt.

Az alperesnek a biztosítottja által okozott kárért való helytállási kötelezettsége a Ptk. 346. §-ának (1) és 339. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel a 190/2004. (VI.8.) Korm. rendelet alapján nem volt vitás. Az I.r. felperes ezért a balesetben való közrehatást is értékelve kérhette a Ptk. 355. §-ának (1) bekezdése alapján a (4) bekezdés szerinti mértékben a vagyoni kára megtérítését, a (3) bekezdés alapján járadék formájában.

A keresetvesztesség címén előterjesztett járadéki igény alapját a Ptk. 356. §-ának (1) bekezdése adja meg, amennyiben a károsultnak a baleset előtti keresetét a baleset utáni jövedelme - neki fel nem róható okból - nem éri el, a keresetvesztesség megtérítésére tarthat igényt. Ennek a különbségnek a pótlására szolgál az a járadék, amelynek a számítási módjáról a (2) bekezdés szól.

Az nem volt vitás, hogy az I.r. felperes a fia balesete előtt a két gyermekével hosszabb ideje egy zenekarban dolgozott, és a nyári időszakban rendszeresen felléptek a Balaton környékén. A 2006-ra vonatkozó jövedelemvesztesség összegét, a nyári időszakban végzett munka ellenértékét, a napi 4.000 forintos díjazás összegét tanúvallomások is alátámasztották, nem csak a korábbi fellebbezéshez csatolt szerződés tartalma, amelyet az új eljárás során már az elsőfokú bíróság is bizonyítékként értékelte. Az új eljárásban ez már értékelhető bizonyíték volt, arra is figyelemmel, hogy a késelem elfogadható indokát adta az I.r. felperes.

Nem volt vitás az sem, hogy az I.r. felperes - hasonlóan az elhunyt fiához - a zenekari munkával elért jövedelméről jövedelembevallást nem nyújtott be, utána adófizetést nem teljesített. A jogerős ítélet helytállóan állapította meg a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelése alapján, hogy az I.r. felperes a fia

halála évében munkát végzett, vagyis a tényleges munkavégzését bizonyította, miként az abból szerzett jövedelmét is.

Vitatott az volt, hogy az I.r. felperes a fia halála után miért nem tudott munkát végezni, és ez okozati összefüggésben van-e a balesettel, amelyben a fia életét vesztette.

A jogerős ítélet e körben értékelte a rendelkezésre álló igazságügyi orvosszakértői véleményt, amely megállapította, hogy az I.r. felperesnél a fia halálát követően szorongásos és depressziós zavar, csökkent kontaktuskészség és magányosságérzés, a hozzátartozó elvesztésével okozati összefüggésben gyászreakció alakult ki. A jogerős ítélet helyesen fogadta el, hogy a fia halála utáni évben az I.r. felperes a fia halálával okozati összefüggésben kialakult megromlott egészségi állapota miatt nem volt képes zenélni, illetve azt is, hogy ezt követően az életkorára is figyelemmel nem volt elvárható tőle, hogy egy más zenekarba beilleszkedve kezdjen el dolgozni. E körben az igazságügyi szakértői vélemény alapján nem munkaképesség-csökkenést, hanem a munkavégzés ellehetetlenülését lehet megállapítani az I.r. felperesnél, az alperesnek a felülvizsgálati kérelmében a munkaképesség-csökkenés mértékére vonatkozó kifogása ezért alaptalan.

Megállapítható volt tehát, hogy az I.r. felperesnek keresetvesztesége keletkezett a balesettel okozati összefüggésben, amelynek a megtérítésére a Ptk. 356. §-ának (1) bekezdése alapján igényt tarthatott. Helytállóan hivatkozott az I.r. felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében arra, hogy a kártérítési követelés szempontjából annak van jelentősége, hogy a károsult azt bizonyítsa, személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség alá tartozó jövedelemre ténylegesen szert tett. A személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség elmulasztása az adójogi jogviszonyra tartozik. Ebben a körben a jogerős ítélet által megállapított tényállás nem sérti a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat.

Az alperest a lejárt, valamint a jövőben az I.r. felperesnek fizetendő keresetveszteséget pótló járadék fizetésére kötelező rendelkezése a jogerős ítéletnek nem jogszabálysértő, ezért a Kúria a jogerős ítéletet - a felülvizsgálattal támadott részében - a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest az I.r. felperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles az államnak megfizetni.

Budapest, 2012. május 29.

*Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó
bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró*

A kiadmány hitelével:

*kúriai tisztviselő
HM*